

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХІХ, БРОЙ 3

СОФИЯ, 1-15 ФЕВРУАРИ 2018 г.

ЦЕНА 0,70 ЛВ.

e-mail: sinizdat@gmail.com

www.facebook.com/Synodalpress/

Духовен живот

* Ревнител на вярата
престави се в Господа
архимандрит Венедикт
(Пенков)

* Значението на
думите

Стр. 3

Амвон

† Московски и на
цяла Русия
патриарх Кирил

В началото на
Великия пост

Стр. 5

Светилници на вярата

Богословието на
светите Трима
светители

Стр. 1, 6

Колонка на редактора

Вярната перспектива

Стр. 7

ЦЪРКВА И ОБЩЕСТВО

В контекста на усилията
за съхранение на
традиционните ценности
в съвременна Европа

Продължение от бр. 1

В България след преодоляването на разкола, по време на който освен целостта на БПЦ, много сериозно пострада и нейният авторитет пред българското общество, днес българската държава и българската обществено-политическа среда очакват българската православна църква да изразява становището си по всички актуални за обществото въпроси.

При разглеждането на законопроекти от Народно събрание, особено такива, които имат отношение

към обществен морал и нравствеността или касаещи вероизповеданията в страната, българският парламент официално иска становището на Църквата по разглеждания законопроект, а широката общественост очаква и изисква таква становище по общественостановителните проблеми, което да помогне на българските граждани правилно да се ориентират и информирано да направят своя избор. БПЦ е излязла със свои становища относно действащия медицински стандарт за недоносените деца, проектозакон за гетето, проектозакон за училищното и предучилищното образование, относно законопроект, касаещ асистираната репродукция и сурогатното майчинство, закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки, проекта за нов Семейен кодекс, законови мерки относно етиката и легализацията на леките наркотици, и много др.

На стр. 4

ЧУДОТВОРНИ ИКОНИ

Благословение за Варненска епархия

Чудотворната икона на Пресвета Богородица „Одигитрия Байталеска“ от Одеска област, Украйна, пристигна в пределите на Варненска и Великопреславска епархия на БПЦ

Четете на стр. 8

СВЕТИЛНИЦИ НА ВЯРАТА

Богословието на светите Трима светители

Светите Трима светители – Василий Велики, Григорий Богослов и Ионан Златоуст, са живели през втората половина на IV век. Те са оставили в наследство забележителни богословски трудове, които са озарявали и все още озаряват пътя на поколенията до днес. Паметта им се чества както поотделно за всеки един от тях, така и заедно – в един ден. По този начин светлата Църква показва, че тримата са един общ стълб за християнското богословие. Тяхното наследство е равносложно и допълващо се, всеки

ки от тях е допринесъл в еднаква степен със своя достоен труд за чистото и свято учение за Бога и за догматичната обосновка на православната вяра. Времето, в което са живели и творили светите Трима светители, е било след християнските гонения – няколко десетилетия след християнския геноцид. Но този период все още бил смутен и лъкатушеш. Точно в онези първи години, когато християните свободно могли да изповядват вярата си, се зародили множество ереси и заблуди сред обществото. В тези мрачни дни отново

надигнала глава богохулната арианска ерес, хулеща божествената природа на Сина. Въпреки нейното осъждане на Първия вселенски събор през 325 г., тя продължавала да върлува из християнския свят и да смущава благочестивия народ. Св. Василий и св. Григорий били не само съвременници, а изцяло единомислени в Христа братя и близки приятели. Техният житейски път на земята се пресича в Атинската школа, където двамата придобивали образованието си. Запознването им съвпадна с тези трудни времена

за Църквата. Арианската ерес и други подобни на нея мракобесни учения били тяхна обща болка и голяма част от трудовете им са посветени на изобличаването им.

Св. Василий се стремил да отдава особено внимание на богословските полемички с ариани и македоняни.

Той твърдо защитавал православията от техните заблуди. Като епископ на Кападокия, свети Василий се посвещава на трудове, в които се обосновава за истината на православното богословие.

На стр. 6

ХРОНИКА

България

Тържествено бе отбелязан празникът на Богословския факултет на СУ – Свети Три светители

На 30 януари светата Православна църква отбелязва паметта на св. Три светители, Велики архiereи, покровители на богословската наука и на Богословските школи и училища.

В навечерието, на 29 януари, празничната вечерня с петохлебие в Богословския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ беше отслужена от йеромонах Стефан Троянски, протоiereй Стефан Стайков, свещеник г-р Сава Кокуев – ефимерий на академичния параклис, и свещеник Козма Поповски.

В словото си след светата богослужба отец Стефан призова: „Нека, братя и сестри, по молитвите на светите Трина светители да успяваме да се борим с изкушенията, които животът ни представя, да успяваме да напредваме в това, с което сме се захванали – богословската наука. Да бъдем усърдни техни ученици, да бъдем усърдни ученици на всички свети отци, които са учили и са говорили преди нас. И нека Господ Исус Христос да ни даде дръзновение да можем подобно на тези светии и ние да бъдем светилници, разгарящи пламък на вярата в сърцата на всички, които ни слушат, на всички, с които общуваме“.

На самия празник Негово Високосвещенство Западно- и Средноевропейски митрополит Антоний възглави св. Литургия в академичния параклис. В съслужение с него бяха архимандрит Василий – протосингел на Софийската св. митрополия, ставрофорен иконом Ангел Ангелов – духовен надзорник на Софийска епархия, йеромонах Пимен Зографски, иконом Антоний Алексиев, протоiereй Стефан Стайков, свещеник г-р Сава Кокуев, свещ. Сава Генов, доцент дякон г-р Иван Иванов и дякон Костадин Трнев – всички те настоящи и бивши студенти, докторанти и преподаватели във факултета.

На богослуженията многобройните певци на певницата бяха водени от преподавателите по църковно пеене – ас. г-р Стоян Малинов, ас. Любомир Игнатов, Андрей Касабов и Калин Кирилов,

активно подпомагани от бившите преподаватели доц. Димитър Димитров и протопсалт Иван Праматаров.

Преди началото на св. Литургия за „четци и певци“ на Българската православна църква бяха постригани Александър Александров, Милен Илиев, Иван Минков и Илиян Кирилов – учащи се във факултета и енорияши на параклиса.

В началото на св. Литургия с офция „протоiereй“ беше отличен отец Сава Кокуев, който е и главен асистент по Систематическо богословие.

По време на свещенческото причастяване празнично слово прочете Илиян Николов, студент в IV курс, който припомни живота и делата на великите учители и светили на Църквата – светите Василий Велики, Григорий Богослов и Йоан Златоуст.

В края на св. Литургия митрополит Антоний прочете поздравителен адрес от името на Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит, като поздравил декана на факултета – проф. г-р Александър Омарчевски, преподавателите и студентите, всички „труженици на попрището на богословската наука“ и пожела крeпко здраве и сила „за ревността апостолско дръзновение в делото, на което сте се

посветили – дело, което е свято и от Бога благословено, защото е дело на Неговата света Църква, дело апостолско, просветителско и мисионерско, за Божия прослава, за просвещение и духовна полза на всички вярващи“.

От името на преподавателите и студентите деканът на факултета, проф. г-р Омарчевски, благодари на митрополит Антоний и Св. Синод на БПЦ за оказаната чест и благословение и обеща от името на колегията от тук да излизат високопросветени във вярата и в богословската наука мъже и жени, които впоследствие да послужат в Църквата, Всеки в своето поприще, и да бъдат „Църкви и Отечество на ползу“.

След светата богослужба в аулата на Богословския факултет започна лекция на тема „Св. Иполит Римски – нови данни и интерпретации“, изнесена от гл. ас. г-р Иван И. Илиев – преподавател по латински и библейски гръцки език.

На 30 януари Православната църква празнува и паметта на свещеномъченик Иполит, папа Римски, и по този повод в навечерието на празника, отново в аулата, г-р Иван Илиев представи и своята нова книга, озаглавена „Гълкуванието на Книжа на пророк Даниил от Иполит Римски в старобългарски превод“.

Мартин МИТОВ

ХРОНИКА

От света

Практически урок в катедралата ни в Ню Йорк, САЩ

Практически урок за запознаване на ученици с Библията и православието се проведе в българската катедрала „Св. св. Кирил и Методий“ в Ню Йорк, САЩ.

С благословението на Негово Високосвещенство митрополита на САЩ, Канада и Австралия Йосиф скъпи гости в храма бяха ученици, учители и родители от българското училище „Христо Ботев“ в Ню Йорк. Благодарение на доброто сътрудничество между Българската православна църква и българското училище, уроците по литература за Стар и Нов завет от учебната програма на VIII и IX клас бяха допълнени с информация и разяснения от отец Петър Тотев и с атмосферата на храма.

Учениците получиха възможността да разгледат Священото Писание и да се запознаят с неговите части, послания и език.

В интересна и полезна беседа след урока отец Петър отговори на въпросите на деца, родители и учители и ги покани на редовните неделни литургии в българската катедрала „Св. св. Кирил и Методий“ в Ню Йорк.

Митрополия на САЩ, Канада и Австралия

Помощ за българската църковна община в Сейнт Петербърг, САЩ

Българската църковна община в гр. Сейнт Петербърг, САЩ, се нуждае от финансова помощ за ремонт на покрива. Църковното настоятелство на българската православна църква „Св. Петка“ в Сейнт Петербърг, Флорида, се обръща към вас с молба за помощ и съдействие. Покривът на нашата църква се нуждае от неотложен основен ремонт или пълната му подмяна, за което са необходими поне \$10 000. До момента са събрани малко над 5 000 долара.

„В името на нашия Бог и нашата покровителка св. Петка. Ви молим да проявите Вашето милосърдие и да дарите средства според желанието и възможностите си. Даренията ще бъдат освободени от държавните такси. Бъдете живи и здрави, и благословени!“, призовават сънародниците ни в САЩ.

Църквата бе осветена на 14 октомври от Драговитийския епископ Даниил, викарий на митрополията на САЩ, Канада и Австралия Йосиф.

Сградата е строена като баптистка църква през 1931 г. Конструкцията е дър-

вена, с площ 1600 кв. фута. През 1977-1978 г. е изградена пристройка с циментови тухли, която е оформена като олтар и сцена, а под тях е разположено кухненско помещение с отделен вход. Олтарът е на по-високо ниво от останалата част на храма.

Закумена е от българската общност в града на 18 ноември 2016 г. Максималният капацитет на сградата е 150 души, но оптимално може да побере 100 души. Обслужва се от свещеник Атанас Меров от Орландо, Флорида, както и от гостуващи свещеници на БПЦ в Ню Йорк и Чикаго.

Една година български манастир „Св. Йоан Кръстител“ в САЩ

На 20 януари, събота, манастирът „Св. Йоан Кръстител“ отбеляза една година от създаването си с тържествена св. Литургия, съобщава официалният сайт на митрополията в САЩ, Канада и Австралия.

Манастирът в Уоруик отпразнува деня на небесния си покровител за първи път от създаването на светата обител. Божествената литургия възглави Драговитийският епископ Даниил, викарий на митрополията на САЩ, Канада и Австралия Йосиф и игумен на манастира.

На литургията молитвено участие взе-

ха семейства, енорияши и духовни чедата на епископ Даниил. Песнопенията, по византийски напев, бяха изпълнявани от семинаристи от семинарията „Св. Кръст“.

Епископ Даниил говори за живота на св. Йоан Предтеча, като насочи вниманието към дивния му подвиг.

След Божествената литургия всички присъстващи се насладиха на вкусната храна в манастирската трапезария, докато слушаха четенето на житието на св. Йоан Предтеча. Поклонниците работиха заедно с братята на обителта в подготовката на храната, което пък показва единството между миряните и монасите в Тялото на Христа.

Братята на светата обител оказват голямо гостоприемство на всички дошли да се благословят и да се потопят в православната атмосфера, да се помолят или просто да разгледат и да поговорят за Църквата и Бога.

Преди една година започва преустройването на този имот в манастир. След осветяването и на манастирския храм, в светата обител вече се извършва редовно богослужение, приемат се и поклонници.

От света

Ревнител на вярата

На 22 януари т.г. се престава в Господа архимандрит Венедикт (Пенков), игумен в продължение на двадесет и седем години на един от най-известните руски манастири – Оптина пустиня.

За архим. Венедикт казвали, че той е цяла епоха в живота на Руската православна църква. Първата половина от неговата църковна дейност, времето на духовното му възрастване и възмъжаване, преминала в Троицко-Сергиевата лавра. Там той завършил Духовната семинария, а после и Академията, бил постриган в монашество и ръкоположен в свещен сан. В Лаврата той в продължение на две десетилетия бил верен ученик на архимандритите Кирил (Павлов) и Наум (Байбородин), общувайки с тях всеки ден, по неговите думи. Там той станал един от най-любимите на народа духовници.

В течение на много години отец Венедикт по няколко часа на ден изповядвал в един от храмовете на Лаврата – „Св.

отец Венедикт се чувствало непрестанното му предстоене пред Бога. Той не изоставял тайния подвиг на нощната молитва, който бил започнал още в Лаврата.

Една от главните черти, определящи пътя на архим. Венедикт, била неговата пламенна ревност за вярата и всички негови успехи били плод на тази дълбока благоговейна вяра. Той бил наистина ревнител на благочестието и изисквайки от другите евангелска чистота, винаги сам давал пример за такава.

Архим. Венедикт бил строг пастир, не жалел своите чеда с външна снисходителност, а ги поставял пред безкомпромисния съд на евангелската Истина. Хора, гледащи отвън на живота в обителта, често изказвали на братята съчувствие, че живеят в такава строгост, случвало се и самите иноци да не се сдържат от ропот. Но, преминавайки през разнообразни изкушения, мнозина разбирали колко необходима и плодотворна била високостепенността на

Йоан Предтеча“, където идвали неговите многобройни духовни чеда. Изпълнявал и още няколко послушания: главен счетоводител на манастира, библиотекар, пощальон, пеел на клироса. Година преди да поеме игуменството на Оптина пустиня, бил назначен за игумен на тамошния „Гетсимански скит“ и започнал възраждането му от пълното запустение.

Когато приел послушанието да бъде игумен на Оптина пустиня, отец Венедикт не бил в добро здраве. Неговите астматични пристъпи били толкова силни, че можел да спи само седейки, задъхвал се веднага, щом започвал да говори, не можел да завърши възгласа на богослужение. Но патриарх Алексий II му казал, че Господ ще го укрепил и още в първия ден след пристигането си в обителта отец-игуменът с удивление забелязал, че инхалаторът, с който почти не се разделял в Лаврата, вече не му е нужен.

Скоро след като станал игумен, отец Венедикт престанал да изповядва своите духовни чеда, защото съвместяването на задълженията на игумен и духовник не било по силите му. Но не се отказал от духовното наставничество и в крайни случаи приемал и разрешавал въпросите на своите чеда, отговарял на техните писма и най-важното – не оставял молитвата си за тях. Архимандрит Наум казал, че отец Венедикт носел своите чеда в сърцето си – думи, които горвят за подвига на вярата, дълбоката отговорност и състрадание на неговото широко, мъдро и любвеобилно сърце.

Личният подвиг на молитвата най-често остава скрит от хората, но зад външната суровост и крайна дисциплинираност

отец-игумена. При цялата суровост и, както изглеждало, деспотичност на отца, той никога не потпявал личността на човека. Можел да бъде много рязък и нелицеприятен и без да се съобразява със сана и възрастта на човека, изказвал строгите си забележки и наказвал за простъпки. Но това била отеческа ревност – ревност, не приемаща нехайството, леността и лукавството; ревност изгаряща не за да причини болка, а за да изправи, да изцели човека. Ненапрасно един от най-любимите му библейски изрази бил: „Проклет, който върши нехайно делото на Господа“ (Иер. 48:10).

В последните години на отец-игумена неговата предишна суровост отстъпила място на благост и радушност. Маската на външна строгост вече не била нужна и душата се разкрила пред хората в тази пълнота, която по-рано била скрита или се откривала само от време на време.

Архимандрит Венедикт (Пенков) винаги произнасял своите проповеди без предварително да ги е написал на хартия, с истинско вдъхновение. Освен това провеждал неделни беседи с пристигащите поклонници и с постоянно живеещите в манастира служители. Мстит старец, умърен от опита, той се стареел да го предаде на другите макар и в някаква степен.

Тепърва предстои да бъде оценено подобаващо духовното величие на приснопамятния игумен на Оптина пустиня – архим. Венедикт, този духовен богатир, ревнител на вярата, благоговейен и нелицеприятен раб Божий.

Иконом Йоан КАРАМИХАЛЕВ
По материали от руски сайтове

ДУХОВЕН ЖИВОТ

Значението на думите

„Защото по думите си ще бъдеш оправдан, и по думите си ще бъдеш съден.“

(Мат. 12:37)

„Думите на устата ми да бъдат богоугодни пред Тебе.“

(Пс. 18:15)

„Добрата дума и злите превръща в добри, а лошата дума и добрите прави зли.“

(преп. Макарий Велики)

Общуването ни с ближните се осъществява най-вече чрез думи в разговори с тях.

Речта това е проводник, чрез който в душата се вливат не само мисли и образи, но и поток от усещания, преживявания, чувства и пожелания.

На всички е известна силата на думите на умелите оратори, трибуните и народните водачи. Сам Господ Иисус Христос, Синът Божий, е наречен от Неговия близък ученик св. Йоан Богослов *Вълтеното Слово Логос*, което „В начало беше у Бога“ (Йоан. 1:1,2).

Словата на Господ имали необикновена сила: „Никога човек не е говорил тъй“ (Йоан. 7:46), казвали за Него иудеите: „Неговото Слово беше със сила“ (Лука. 4:32). С думи Той възкресявал мъртви, вършел чудеса и преобразявал човешки души.

Такава сила имали и думите на апостолите, които поставили началото на Христовата Църква и на целия безчислен сонм Христови последователи във всички страни и във всички времена.

Светителят Теофан пише: „Когато говориш, ти раждаш слово. Ти произнасяш слово, което никога не умира, а живее до Страшния съд. То ще застане с тебе на Страшния съд и ще бъде за теб или *против* теб“.

Митрополит Филарет Московски казва: „Човешкото слово може да бъде изострено като меч и тогава то ранява и убива, а може и да бъде омекчено като елей, и тогава лекува“.

С думи можеш да възвисяваш, да очистиш и облагородяваш хората, да им даряваш вяра, радост и бодрост, да възраждаш в тях любов и милосърдие, да предаваш на душата мир и спокойствие. И об-

ратното, скверните думи може да убиват и да отравят душата, могат да заразят с всички видове страсти, грехове и пороци, могат да разтляват невинните чисти сърца, могат да отравят цялото съществуване на обкръжаващите.

Апостол Яков пише: „Ако някой от вас мисли, че е благочестив, но не обуздава езика си, а мамил сърцето си, неговото благочестие е суетно (Яков. 1:26) ...и езикът малък член, но големи работи говори. Ето, малък огън, а каква гора запаля; езикът е огън, украшение на неправдата; езикът се намира в такова положение между нашите членове, че скверни цялото тяло... като сам бива запален от генерата... езика никой човек не може укроти; той е неудържимо зло и е пълен със смъртоносна отрова. С него благославяме Бога и Отца, с него и кълнем човеците... Из същите уста излиза и благословия, и клетва“ (Яков. 3:5-10). Но не само проклятието на нася вреда на ближния.

Ако имамхе духовни очи, щяхме да видим как от нашите уста често се излива отрова при разговорите ни. Ето, ние говорим обидни, остри или груби думи на ближния си и така изпълваме душата му с мъка, обида, досада, раздразнение. Ето, ние предаваме разказ (често недостоверен), клеветящ ближния, и отровата, опетняваща неговата чест, се разлива около него, унищожава живота му, очерня го в очите на ближните, скарва го с тях, създава неприятности в живота му, и т.н.

Вредата от подобни думи е очевидна. И ето го злото, което ние може би никога не забелязваме. При разговор изказваме безпокойство и опасения за някакви житейски дела и нашият познат си тръгва от нас, заразен с мало-

верие и опасения за своята съдба, забравяйки за Божие милосърдие и Неговия промисъл.

Ние разказваме за познати, които умело успяват да наредят житейските си дела по не напълно честни начини, а нашият ближен е огорчен и съблазнен. Той си мисли: „А аз колко съм глупав! Не съм толкова съобразителен и опитен в живота. Ето как трябва да се живее! И какво да се притеснявам толкова? Големи ли са тези грехове?“ След като така правят всички, няма не е вярно, че с каквото се събереш, такъв и ще станеш? И злото, отровата на лукавството и хитростта са преминали чрез нашите думи в душата на ближния.

За това как може с невнимателна дума да погубиш човека, една старичка разказваше следното: „Пътувате с автобуса и порадит невнимателно закачете един от пътниците. Той ви прави остра забележка. Но вместо да се извините, вие започвате раздражено да го обвинявате в небрежност и следва обикновена свада. Но вижте какво става след това. Този пътник е бил на границата на психическо разстройство и се е борел с мисли за самоубийство. Скандалът още повече задълбочава мрачното състояние на душата му и като последна капка на везната накланя колебанието му на страната на самоубийството. Той свършва със себе си, а вие влизате в числото на убийците“.

Ето съвета на архиепископ Йоан за използването на думите: „Добре е да не казваш неща, които не бива да остават в душата на другия човек“.

Изобличавайки нашето празнословие, той пише: „За незначителните неща говорим много, а за важното не умеем да говорим“.

Из „О грехоизязика“

От стр. 1

В дни на тежки изпитания за страната и народа, като периода на протестите и кризата в държавността през 2013 г., Външната от актове на самоопазването през същата година, при различни бедствия и катастрофи, кризата с бежанците и др. Българската православна църква със свои обръщения към българския народ е припомнила верните нравствени ориентир, апелирала е към ненасилство, обществен мир, взаимопомощ, състрадание, разбирателство, взаимно зачитане и любов към ближния.

В шобте регулярни обръщения към българския народ по повод значими църковни и официални празници, в извънредни обръщения, извънения през медуште и интернетомта Българският патриарх, както и митрополитите на БПЦ не пропускат възможност да напомнят за християнските истини, евангелските нравствени ценности и морал; да напомнят за здравите християнски традиции на нашия православен народ, за историческия опит, който сме натрупали, изпитанията, през които сме преминали, укрелявани и наставлявани от светлата православна Вярa; да настояват, че Върху тези здрави основи трябва да градим своето бъдеще; да напомнят верните перспективи, към които трябва неотклонно да се придържаме като християни и като православен народ.

Мисля, няма да е преследено да кажем, че ако опрeди 25 години за страни-

църкви за държавни, официални или традиционни или да иницират символите на християнството, за да осигурят чрез равенствостеността с другите религии „лиурализъм в едно демократично общество“.

Според нашите синодални архиепископи, „Европейският съд по правата на човека не може да налага на държавите обща рамка на поведение и законодателно отношение към основните църкви в държавите и символите на тези църкви“.

Бого и нашето название, угба и това усещане за пусотна, тревожност, ескалация агресивност, което унетвята човека и изцежда

ЦЪРКВА И ОБЩЕСТВО

в контекста на усилията за съхранение на традиционните ценности в съвременна Европа

ме вниманието върху добрия пример и онова, което насочва към доброто. Защото човек има правото да се изразява свободно – не опортюне това, но, както казахме, трябва да се ползват от свободата си опортюно.

Съвременното общество, целият гл. нар. „модерен свят“, е в дълбока нравствена криза – криза, отразяваща се в самия обществен рег, в отношенията, в дбвижките сили и ценности. За да излезем от нея, трябва да сме вътрешно силни и мотивирани да промените това общество, започвайки от самите себе си и своя живот, в посока към онова взаимоотношения и ценности, към които ни призовава Христос и които са заложени от Твореца в основните на битието.

Трябва ясно да си даваме сметка, че основните причини за проблемите в съвременното общество и, в частност, в Европа, е ценностната дезориентация на съвременния човек, заузатата на онези духовни теми, върху които поколения наред са градили своето общество. Днес ставаме свидетели на това как в цели държави официално се узаконява безаконие и зрехот. Но нравственият закон е „записан“ от Твореца върху сръчките на сърцето на Всеки и когато човек позава неговите правила, съвестта му го изобличава. Оптук, от живота далеч от

Бого и нашето название, угба и това усещане за пусотна, тревожност, ескалация агресивност, което унетвята човека и изцежда

жизнените му сили.

Духовната криза е криза на ценностите, криза на общоприетото разбиране за това: какво е Важно в този живот, как трябва да живеем и на какво си струва да посветим живота си, криза на идеалите и примерите за подражание. Християнът, пък и Всеки човек, където и да се намира – в храма, у дома, на работното си място или на улицата, трябва да се ръководи от едни и същи нравствени принципи: братолюбие, честност, миролюбие, справедливост и да се стреми към един убог – Господ Иисус Христос. Тези принципи трябва да са определящи за нашето поведение на Всеки нибя: в личен план, в семейството, в професионалната сфера, икономическите отношения, политиката.

Ако сме ръководени в своите дела от egoизъм и нехайство към ближните, а още повече – от ненавист и ожесточение, никога няма да постигнем щастие и благоденствие нито в личен, нито в обществен план. Защото Бог е обвързал нашето благополучие със спазването на определени правила, с нравствения закон, който намира своето изпълнение в дбете най-важни християнски заповеди: *общай Бого и общай ближния като себе си.*

Българският патриарх казва: „В днешното размирно време, когато са заплашени християнските устои на европейската цивилизация, когато се подлагаат на дискусия вековните предстатии за морал, ние, православните духовници, политици и общественици от различни страни и всички хора по света с добра воля, трябва да обединим усилията в защита на изключително християнски нравствени ценности и норми на поведение“.

Пътят към освобождение от знепа на социалните нееднаквостта в обществото е приляо свързан с възвръщането на Всеки човек в нравствените идеали, заветвани ни от Господ Иисус Христос и усилата на Църквата в тази посока стават определящи в решаването им. В тази връзка дори хора, които са далече от Църквата считат, че яя е нужна на обществото като напомника на традиционните ценности и важен елемент от националното самосъзнание и култура.

Конкретно на БПЦ, мисля, че няма да бвда преследено,

ако кажа, че едга през последните няколко години, след краха на комунистическия атеистична власт и последвалия го период на развала, Възникнал и просъществувал без дбейното участие на държавата, можем да говорим за конструктивно сътрудничество между българската държавка и Православната ни Църква в това отношение.

Новото, което се случва впоследствие, е, че БПЦ и българската държавка започват да се осъзнават и възприемат като равноранги и равносубектни партньори и сътрудници в редуца области, осъзнавайки, че така, взаимнодейвайки си, гонявайки се взаимно, техните усилия ще са по-резултативни. Откриването на отгел при социалната канцелария, цялото зръчка и задължение е подпомагането на контактите на БПЦ с държавата и широката общественост, е израз именно на това разбиране на Негово Семейство патриарх Неофит и на Светия Синод на БПЦ за Важността на общественото служение на Църквата. През последните три години социологически проучвания на общественото мнение неизменно показват възстановеното доверие към БПЦ сред българските гражданци, следователно, избраният път по отношение на общественото е правилен.

Държавата може както да даде възможности и дори да подпомогне Църквата да изпълнява своята мисия, така и да ѝ пречи, и дори да я подложки на открито зонение. Слаба Бозу, днес ние се радваме на светска власт, която по някакъв начин не ограничава БПЦ да осъществява своето служение и Все повече политици разбират колко важна, определяща е Вярата за светогледа на хората, за тяхната мотивация, приоритети, ценностна система и за отношението им към техните професионални, обществени, граждански, лични ангажменти, цели и начин на живот.

Доколкото православните християни, вървящите хора, са и гражданци на тази държавка и неотделима част от нашето общество, то Църквата и Държавата са много тясно свързани и именно зръжката за човека следва да е най-важната сфера на взаимодействие между Църквата и светската власт. Зръжката за нравствеността, зръжката за съхраняването на традиционните ценности и културното ни наследство, мирът, справедливостта и съгласието в обществото са обща зръчка на духовната и светската власт в една държавка и колкото по-активно е това взаимодействие, толкова по-добре, толкова по-пълноценно в духовно-нравствено, интелектуално, културно и социално отношение ще живеем, толкова по-здробо ще бвде нашето общество.

Църквата е отгелена от държавата, но не може да се отгели от обществото и да абдукира от опортюноността за духовното състояние на народа. Църквата и властта имат зръжката за един и същ нарел, по-високият обществен морал е тяхна обща цел, а православната Вярка има доказано благоденствено влияние върху душите на хората, тяхното изграждане като пълноценни личности и добри гражданци. Тя учи, че Всеки човек има уникални дарби от Бога и духовни качества, които е призован да разввиза за свое спасение и за полза на другите хора.

Разбира се, въздействието на Църквата върху политическата, икономическата и социалната живот не се осъществява чрез външен натиск и намеса, а отвътре, чрез въздействието върху човека със свет и миролюб. Бвдейки „не от мира сего“ и съществувайки заради вечното спасение, признавайки като вторично и несъвършено, но безусловно необходимо Всеко държавно устройство, религията въздейства на вътрешното състояние на хората и на техните предстатии за живота и отношенията.

Духовството, избръщайки своето служение и пасторската зръжка, го голяма степен формира дбването за това какво е нравствено, какво – безнравствено, какво е добро, какво – зло, какво е справедливо, какво – не, как човек да се отнася към своите семейни, служебни, граждански задължения, към собствената си живот, към другите, управляващите, екологията, едно или друго явление в обществото и света. Водейки постоянна борба с греха, за духовното и нравствено здравие на своите пасоми и спасението на душите им, Църквата неминуемо и несъмнено влияе върху обществения живот. И слава Бозу, защото без управляването на базисните нравствени принципи на християнството в умовете и сръцата на хората, обществото никога не може да излезе от системния си кризис.

Основният проблем на Църквата сега и всекога е борбата с греха – посочване на грехата и подпомагане на хората в преодоляването на греховните им прояви и спастелите. От самото си осъществяване от Господ Иисус Христос и до днес Църквата е била носител и е упвърждавала

най-възвишени идеали: Божията правба – абсолютната, надвизваща „моята правба“, „двояката правба“, „неговата правба“ или „правбата“ на вагата политическа сила или власт; упвърждавала е мира, който избира от чистата неопетненна съвест; упвърждавала е безусловната и никога не отпадаща любов към Всеки човек като Божие създание; единството и взаимоопомощта между хората на основата на взаимното уважение и любов. Замота и ползта на Църквата в живота на отгелния човек и народа е толкова жизненоважна, защото тяя в най-смутните времена не се поколебава да възвестява тези непреходни истини и възвишени идеали, а нейните достойни чега да се ръководят от тези евангелски принципи в ежедневните си дела и при вземането на съдебности решения.

Човек така е устроен, че иска или не иска, върва. Вярата, че няма Бог, че Всеки ни е позволено, че няма Вярна мезудие и справедливост, че любовта е измама и т. н. също е вяра. Но това е вярка, която трябва човека демонишран, самоят, озлобен и, в крайна сметка, дълбоко нещастен. Трябва разумно и внимателно да избираме в какво да върваме, защото, както казахме, как ще върва в какво върваме, забвиси как ще живеем, как ще възприемем хората и света около нас и как ще премине животът ни.

АМВОН

† Московски и на цяла Русия патриарх КИРИЛ

В началото на Великия пост

Скъпи отци, братя и сестри! Великият пост помага на всеки от нас да възвръщаме, да върни назад, да възвръщаме всякакви падения надолу. Великият пост започна сега вечерта, в Неделята на прощаната. На Литургията ние чухме Евангелието, в което Сам Господ ясно формулира за нас условието за придобиване на прощанка. Защо именно прощанка? Понеже щетта и смисълът на поста – това е покаянието, това е осъбждването на човека от греха, това е изменението към по-добро на неговото вътрешно състояние. Но в покаянието главното – това е прощанката, която получаваме от Бога. Покаянието, което не завърша с прощанка, няма никакъв смисъл. Само това покаяние е спасително, което носи в себе си това Божествено обещание. И ето, Господ много ясно ни казва, че да се надяваме на опрощение, може само този, който сам прощана на другите. Не прощаваш ли – и на теб Бог няма да прости.

Като правило, ние съветваме своя негатив, своето тежко състояние на другия. Искане се да бвдем непременно по-добри, отколкото този. И във всяко осъждане има наша превъзисане над този, когото осъждаме. „Господи, благодаря Ти, че не съм като този митар“ – говорел фарисей, молел се заедно с митаря в храма. Ето класически пример за осъждане. Не престо... Митарят е лош човек, Бог да го съди! – така не, а: „Благодаря Ти на Бога за това, че аз съм по-добър“. Слава Бозу, ние невиняги идваме до такава бвзие, но много често в нашето лексиконно и пусотловно осъждане се прокрядва желанието да кажем на самите себе си, че ние сме по-добри. А ако осъждаме заедно с другите хора този, който не е сред нас, тогава това е вече коллективен грех, когато вече няколко човека, припомняйки нечи слабости, реални или мнимни, един пред друг се опитват да покажат своята значимост и своето предизълостно – това е самопръвзнаение, това е още по-лошо.

Ето, ако през Великия пост се освободим, по Божия милост, макар от един грех – да не осъждаме хората, а да ги предаваме в Божияте ръце, в ръцете на Божествената правда, тогава ние действително се придобиваме нешо в продължение на тези дни на светата Четирдесетница. Даже ако си обидили, огорчили, раздрознили, нека казваме: „Аз не ти се сърдя, не е моя работа, Бог да те съди!“ – и никога да не казваме, че този човек е по-лош от нас. Не е нужно да поставяме пред себе си грандиозни задачи – да победим всички грехове,

да станем абсолютно други хора – за да не изпитаме разочарование, защото невъзможно е да придобием всичко за четридесет дни. Но ако ние изведнъж почувстваме в края на поста, че сме се справили с един грех – с грех на осъждането, че ние вече не си позволяваме нито публично, нито даже насаме да осъждаме човека, помейки, че като не прощаваме на другия, ние сами понасяме под Божественото неопрощение – ние ще сме направили твърде много по пътя към Бога.

Спортистите добре знаят: за да удържат победата, без да говорим още за рекорд, не може да започнат тренировки с твърде големи натоварвания – ще се повредят, ще загубят здравето си, интересът към упражнението ще премине. А ако спортуват малко по малко, съотнасят своите упражнениета със своите възможности, могат да постигнат водещи резултати.

Така е и в нашия духовен живот. И Господ да помага на всички ни да се освободим, макар и от само един грех, през тези дни на светата Четирдесетница, да вкусим радостта от победата и, без да превеличиваме своите възможности, със смирение пред Бога и пред хората да си поставяме нови задачи и нови цели, както това правели светите отци, достигнали най-голямата духовна висота.

Поздравявам всички вас с началото на светата Четирдесетница!

Прелос от руски език: иконал Иван КАРАМИХАЛЕВ

От стр. 1

Той успява да подготви догматичното изповядване на вярата, което покъсно се обсъжда на Втория вселенски събор, проведен малко след смъртта на светителя. За това негово дело наричаме св. Василий вселенски учител на истината. Подобно на св. Йоан Предтеча, който подготвяше сърцата за идването на Спасителя, така и св. Василий подготвяше Божията нива след съвременниците си, за да може в 381 г., когато е началото на Константинополският събор, да се отдаде значе-

ето Бог Отец – Бог Син. Св. Григорий отделя особено внимание на същността на Светия Дух, в петото си слово. Той е първият, който има дръзновение да изрече думите: „Светият Дух е Бог“.

За кратко участва във Втория вселенски събор, където отстоява позицията си за равенството на Светия Дух с Отца и Сина, като неразделна част от Бога.

Св. Григорий считал за свой дълг да разяснява на читателите и слушателите си какво означава истинско богословие. Той

добър плод. Искал да защити стадото си от ереси и погрешно разбиране на религията. Тази дейност светият отец нарича „дейтелно богопознание“.

Свети Григорий дава указания за придобиване на богопознание. Той обръща внимание, че пълното опознаване на Бога е невъзможно, понеже Същността на Твореца стои над всякакви определения. Тези указания били насочени към всички, които дръзко разсъждавали относно тайните на Божественото, които са недостижими за човешката огра-

като тази на Псалмопевец – възхвалява Бога и творенията Му. Това е важно да се знае, защото тази подробност ни открива още повече дълбочината, до която светителят е достигнал в любовта си към Бога. А тази дълбока и устремена любов го е съчетавала с Твореца и му е разкривала чистата истина, която е предал и на нас. Тази любов на светителя му помага в неговото богосъзерцание. Затова освен Богослов, можем да наречем св. Григорий и Съзерцател на Бога.

Св. Григорий и св. Ва-

сильи епископи и клирици, доста от които, трябва да се подчертае, че не били еретици. След като бил осъществен заговор срещу светителя, го сполетели две заточения, при второто от които завършил земният му път.

Всички земни неволи не само че не навредили на светеца, а още повече разпалили вдъхновение в душата му. Благодарение на драматичните събития в живота на Златоуст се раждат пламенните му слова, които засягат нравствени и социални теми по почти всички теми от християнския живот. Св. Йоан пише толкова пламенно и вдъхновено, че творбите му са като огнище, сгряващо опустелите и охладнели човешки души. Трудно е човек да остане безразличен към богословието на св. Йоан и да не намери в него нещо, с което да стопли сърцето си.

На св. Йоан Златоуст и св. Василий Велики е отредена важна роля за тълкуването на Свещеното Писание.

На св. Василий дължим един от най-забележителните му трудове – „Шестоднев“, в който той разяснява първата глава от Библията. Дава ни яснота относно шестте дни, за които Творецът сътворява света. В тази книга, освен великолепно богословие, ясно личи необятната образованост на светителя. Той бил изключително ерудиран и със солидна академична подготовка. Според житието му, усвоявал науките с лекота. Вероятно тази негова дарба му е била в помощ при достъпното разяснение на Сътворението.

Не по-малко значение има и необятният труд на св. Йоан Златоуст, който обширно тълкува Четиреевангелието и особено посланията на св. апостол Павел. Тези тълкувания имат своята важна роля, понеже обличат в яснота евангелските текстове.

За обикновения човек не е възможно да тълкува сам Божието слово, а чрез разяснителните проповеди на св. Йоан Златоуст, Свещеното Писание напоявало обилно и пълноценно жадните за Истината.

Богословието на св. Йоан е по-скоро проповедническо и възпитателно, отколкото догматическо. Чрез неговите свещени разяснения Писанието става достъпно и понятно. Чрез Писанието светият Златоуст се грижи за душите на своите пасоми, утешава ги, когато се налага ги изобличава, но винаги с искрена пастирска обич.

За св. Василий Велики и св. Йоан Златоуст казваме, че са стълбове на Светата Църква, защото освен боговдъхновеното си творчество са ни оставили и Божествената света литургия – Василиевата, която се служи само в няколко дни през годината, и Златоустовата, която се служи най-често. А литургията е кулминацията на църковния живот, тя е богословие в молитва.

Молитвите на св. Василий са изключително красиви и в тях се чувства особено страхопочитание. Той ни показва, че беседите с Бога трябва да започват с възхвала към Него, да продължават с израз на благодарност за благодеянията Му и с изповед на немощите ни, и чак тогава да просим за нашите нужди, които Господ така или иначе знае. По този начин светецът ни учи на дълбока любов и почит към Света Троица.

Всеки един от светите Трима светители е бил вдъхновение за следващите свети отци. Например св. Василий силно е вдъхновявал съвременника си св. Ефрем Сирин, както и самия Григорий Богослов, който е един от най-големите му почитатели и дори някои от словата си посвещава на него. Особено дълбока почит към него изпитва св. Кирил Философ. Трудовете пък на св. Григорий са били основен източник за информация на друг свети отец – св. Йоан Дамаскин, който е писал своето „Точно изложение на православната вяра“, вдъхновен от предшествания го с няколко века светел. А св. Софроний Врачански в едно от словата си за св. Йоан Златоуст започва с думите: „*Не е възможно някоя друга да представи добродетелите и похвалните дела на свети Йоан Златоуст, ако не бъде втори Златоуст, защото добродетелите му превъзхождат човешката сила*“.

Богословието на светите Трима светители е необятно. То е светлина и основа на цялото християнство, от него се ползват и етиката, и моралът. Днес то е актуално така, както е било и на времето си, защото тяхното богословие е от голямо значение за Църквата. Различни по нрав и темперамент, но единомислени в Бога, те са нашите учители, просветители, пътеводители във вярата и горещи молитвени застъпници пред Господа – Бог Отец, Бог Син и Бог Дух Свети.

Молитвите им да имат!

Реза МЛАДЕНОВА

СВЕТИЛНИЦИ НА ВЯРАТА

Богословието на светите Трима светители

ние на всичките еретични учения, които да се отхвърлят завинаги. Както и да се установи категорично догматът за Светия Дух, Който изхожда от Отца и Го славим наравно с Отца и Сина.

Светият отец в своите трудове разкрива един от основополагащите християнски догмати за Света Троица – разяснява как всяко от трите Лица на Бога е със свой личен Ипостас, но Трите са с една обща природа. Тоест, Господ е с три Лица, но е Един Бог. В подкрепа на тази истина написва три книги, посветени на Светия Дух. Тези книги са неговото изобличение на арианна Евномий.

Св. Григорий Богослов е изцяло единомислен с приятеля си и го подкрепя напълно в борбата му с ересите. Заедно с него участва в съпротивата срещу аномеите (духоборци) – секта с крайни ариански убеждения, която подкопавала основите на християнската вяра. Но в крайна сметка, благодарение на светите отци и особения принос на св. Василий и св. Григорий, тази секта била поставена под анатемата на Втория вселенски събор.

Св. Григорий получава прозвището Богослов, заради беседите му, наречени „Пет богословски слова“, в които излага догматическата истина за Божествената Троица точно, в пълнота и яснота. Особено третото и четвъртото слово, наречени „За Сина“, се отнасят до неяснотите относно Света Троица и Нейната единство, най-вече се разглежда взаимоотношени-

застава зад твърдението, че догмите на вярата са истини, които човешкият разум не би могъл да разбере по логика, поради своята немощ. Свещеното Писание е диктувано от Дух Свети и човекът го възприема не с разума, а със сърцето си, а вярата извира от сърцето. Душата е тази, която познава Бога и Го представя на разума по правилния и догматичен начин. Това светителят богослов е осъзнавал много добре и затова, преди да го изложи в своите богословски трудове, в които разяснявана догмите на християнството, е считал за необходимо първо да подготви сърцата на хората, за да бъдат „Словата“ му правилно възприети. Светителят искал да подготви нивата, за да може семето да попадне на добра почва и да даде

ничена природа. Светителят съветвал да се внимава, защото самоволните разсъждения лесно водят до клопката на гибелните и лукави учения, каквато били онези, които твърдо изобличавал. Може да се посочи и един съвременен пример за подобни заблуди на горди умове, създали измамната паяжина от протестантските лъжеучения. Така че педагогическото богословие на св. Григорий е валидно и извън пределите на времето си – валидно е за всички времена.

Добре е да кажем за св. Григорий, че освен брилянтен догматик, той е и поет. Надарен с красива душа и умение да извайва в думи дълбоки душевни преживявания и изящни духовни образи. Поезията му – единствено с християнска насоченост и досущ

силий Велики известно време пребивавали в аскеза като монаси отшелници. Сърцата и на двамата ликували от този начин на живот. От житията им научаваме, че това били най-щастливите им години. Плод на този вдъхновяващ живот са богати трудове – указания и разпоредби относно монашеството. По техния монашески устав се ръководят черноризците и до наши дни.

Св. Йоан Златоуст е третият от светите Трима светители – трети, но еднакъв по важност стълб на православното богословие. Св. Йоан бил любимец на бедния и отруден народ, застъпник на нищи и онеправдани, милосъщен и човеколюбив. Той е живял в сравнително спокойни години, когато християнският небосклон е бил общо взето изчистен от лъжеучения. Но животът на светителя не преминал без изпитания. Неговото вродено чувство за правда не му позволявало да мълчи за нередностите, които виждал във висшето общество и най-вече в императорския двор и клира. Св. Йоан Златоуст, с присъщата за него благовест, изобличавал смело силните на деня за техния разпътан живот. Него също може да го сравним с Предтечата на Христос, съименника на св. Йоан, който изобличаваше Ирод за беззаконията му. Така и Златоустият светец изобличавал нечестивите си съвременници заради сребролюбие и разпътството им. Заради тази негова дързост си навлякъл гнева на силните на деня и неодобрението на

ИНТЕРВЮ

За периода на Българската екзархия – нейното учредяване, развитието на екзархийското дело, грижата за останалите извън пределите на България епархии и тяхната съдба след 1945 г. продължаваме от бр. 1 разговора с историка доцент д-р Христо Темелски, директор на Църковно-историческа и архивен институт при Българската патриаршия.

Изстраданата ни църковна независимост

Продължение от бр. 1

– **Преди години Вие въведохте термините „външна“ и „вътрешна екзархия“. Какво всъщност имате предвид?**

– След Освобождението (1878 г.) се получи така, че Българската екзархия имаше диоцез в три политически области: Княжество България, чийто сюзерен е турският султан, Източна Румелия – автономна област, намираща се под пряката военна и политическа власт на султана (до 1885 г.), и Македония и Одринска Тракия, оставши в пределите на Османската империя. Според екзарх Йосиф седалището на Екзархията трябваше да остане в столицата Цариград, понеже в пределите на империята оставяха около милион и половина българи.

За да запази целостта на БПЦ, съответно на Българската екзархия, Учредителното народно събрание в Търново (1879 г.) приема и записва в Конституцията на Княжество България (чл. 39), че то в църковно отношение съставлява „неразделна част от българската църковна област“ и се подчинява на върховната духовна власт, където и да се намира тя. С това се потвърждава единството на българския народ, независимо от политическите граници, които го разделят.

Така от гледна точка на българите в свободното Княжество на практика се получават две екзархийски юрисдикции – вътрешна и външна. По принцип те са части на едно органично цяло, а де факто имат различни форми на управление, различни пътища на развитие и преследват различни цели, като стратегическата цел и за двете си остава една и съща – консолидиране на българската нация. Финансовата издръжка на външната екзархия се осъществява от държавното съкровище на Българското княжество. С отпусканите ежегодно средства се поддържат екзархът и екзархийското управление в Цариград, а така също учителите и свещениците, намиращи се под екзархийското ведомство.

– **Как се стига до вдигането на схизмата от Българската църква? Какво печелим и какво губим от това?**

– След избора на нов български екзарх, на 21 януари 1945 г., първостепенна грижа на новоизбрания предстоятел на БПЦ е изключително важният за разрешаване църковен въпрос за вдигането на схизмата, която цели 73 години тегне-

ла като дамоклев меч над Българската православна църква.

Още през октомври 1944 г. Софийският митрополит Стефан в качеството си на наместник-председател на Св. Синод отправил съболезнователно писмо до руския Св. Синод по повод смъртта на Московския и Всерусийски патриарх Сергей. В това писмо била отправена и сърдечна молба за ходатайство и съдействие по премахване на схизмата. Св. Синод на Руската православна църква отговорил официално на 22 ноември 1944 г., като обещал пълно съдействие пред Вселенската цариградска патриаршия.

В деня на своя избор екзарх Стефан отправил писмо и до Вселенския патриарх Вениамин, в което го помолил „да се вдигне произнесеното поради известните причини осъждане на Българската православна църква“ и съответно тя да бъде призната „за автокефална и да се причисли към автокефалните православни църкви“. По-нататък в писмото се съобщавало, че седалището на Българската екзархия (т.е. Екзархийското замесничество) било преместено от Цариград в София и по решение на Св. Синод се изпращат митрополитите Борис Неврокопски и Софроний Търновски, които заедно с Великия епископ Андрей „са упълномощени във всичко... за да водят необходимите преговори и да подпишат надлежните документи“.

Делегатите на Българската екзархия се срещнали в Цариград с Вселенския патриарх и преговаряли с комисия на Патриаршията (съставена от митрополитите Халкидонски Максимос, Сардийски Германос и Лаодикийски Доротеос) по условията на вдигането на схизмата. На 19 февруари 1945 г. бил подписан „Протокол за вдигането на съществуващата от години аномалия в тялото на Св. Православна църква...“, а на 22 февруари с.г. бил издаден специален „Томос“ от страна на Вселенската патриаршия, с който „ние благославяме автокефално устройство и управление на Св. Църква в България, като определяме тя, наричана „Св. Православна Автокефална Българска Църква“ и бидейки отсега нататък призната наша духовна сестра, да управлява и урежда своите работи независимо и автокефално според реда и суверенните права“.

Томосът бил записан в Кондиката на Вселенската цариградска патриаршия, а негов художествено изработен препис – изпратен на екзарх Стефан. Вдигането

на схизмата било акт с международно и с вътрешно политическо значение. Във външнополитически план с него се затваряла вратата към извънграничните екзархийски епархии, слагало се край на възможностите да се използва Екзархията като институция за обединяване на всички православни българи в границите на една химерна Санстефанска България. Реално погледнато, това представлявало своеобразно национално предателство, отстъпление от националния идеал, в което недвусмислено личи външна принуда. Не трябва да се забравя, че изборът на екзарх и вдигането на схизмата станали за броени дни под твърдата и бърза диктовка на СССР, в чиято зона на влияние попаднала България в края на Втората световна война. Така през февруари 1945 г. диоцезът на Българската православна църква бил свит само в държавните граници, но пък тя получила пълна автокефалност и тясно се обвързала с Руската православна църква, за да може заедно с нея и с останалите православни църкви от страните с народна демокрация да участва в единен блок за защита на вярващото население от вредното влияние на „империалистически“ религиозни общности и църкви.

– **През пролетта на 1953 г. Българската екзархия прераства в Патриаршия. Кога останалите поместни православни църкви я признават?**

– Както е известно, на 8 май 1953 г. в София тържествено е открит Третият църковно-народен събор, който на 10 май прераства в патриаршески избирателен събор. Тогава БПЦ официално е провъзгласена за патриаршия, а за патриарх е избран Пловдивският митрополит Кирил. Той се явява, макар и непряк, приемник на Търновския патриарх св. Евтимий, последния български патриарх до началото на турското робство.

Още от деня на своето възстановяване Българската патриаршия е призната от Антиохийската, Грузинската, Руската, Румънската, Чехословашката и Полската православни църкви, чиито представители участват на тържествената интронизация на Българския патриарх Кирил на 10 май 1953 г. С писмо от 6 юни 1953 г. Московският и на цяла Русия патриарх Алексий I за втори път, по приетия каноничен ред, известява, че Руската православна църква признава възстановената ни патриаршия. По същото време Антиохийската патриаршия с писмо от 10 юни 1953 г. и Полската православна църква с писмо от 19 юни 1953 г. съобщават официално, че признават Българската патриаршия и нейния предстоятел. В края на 1954 г. това прави и Александрийската патриаршия. През 1955 г. Сръбската православна църква признава Българската патриаршия и поддържа каноническо общение с нея.

Благодарение посредничеството на Антиохийската патриаршия, на Руската и други сестри-църкви с поздравително писмо № 552 от 27 юли 1961 г. и Цариградската вселенска патриаршия най-сет-

не официално признава възобновената Българска патриаршия и установява каноническо общение с нея.

През пролетта на 1962 г. българска църковна делегация начело с патриарх Кирил осъществява историческо посещение на Цариградската вселенска патриаршия, на източните патриаршии – Йерусалимска, Антиохийска и Александрийска, и на Гръцката православна църква с посещение и на Света гора – Атон. Възобновената Българска патриаршия тогава официално е призната от предстоятелите на Йерусалимската патриаршия и на Гръцката църква.

Интервюто взе:
Александра КАРАМИХАЛЕВА

КОЛОНКА НА РЕДАКТОРА

Вярната перспектива

Когато някой ни навреде сериозно и (буквално) преобърне живота ни, като християни, не бива да преценяваме ситуацията и постъпките му съобразно човешката правда. Не бива да мислим: справедливо ли е постъпил той спрямо нас, или – не. Да премисляме *нак и нак какъво* е станало, *как* е станало, *как* е злоупотребил с поверието ни, колко несправедливо е постъпил, *какъво* сме сбъркали, *можело* ли е да преговорим случилото се... Това е погрешна посока на мислене, която няма да ни доведе до нищо добро.

Винаги трябва да имаме Христос за мярка на всичко и Божията правда. Божията правда невинаги е понятна за нас, особено ако душата ни е помрачена поради претърпяното тежко изкушение, но винаги е с оглед на бъдещето. Божията правда ще остане непонятна за нас, ако се опитваме да я разберем, премисляйки това, което е било, което е станало, което са ни сторили, което сме претърпели, което ние сме сторили или не сме, а с оглед на това, което трябва да стане в бъдеще, в земния ни живот и в „бъдещия век“. Божията правда става понятна, когато гледаме на случващото се с нас с оглед на това, което трябва да стане, а то е: да станем богоподобни, преподобни на Христос.

Всички искаме да станем подобни на Бога, богоподобни. Проблемът в богоуподобяването е, че за да станем подобни на Бога в Неговото величие, сила, премъдрост, Вечно битие..., трябва да Му подражаваме в кротостта и търпението, с които претърпява хули и поругания, в Неговата нищета, изостаеност и смирение.

Александра КАРАМИХАЛЕВА

ЧУДОТВОРНИ ИКОНИ

На 27 януари в град Варна пристигна чудотворната икона на Пресвета Богородица „Одигитрия Байталска“ от Украйна. Светинята беше тържествено посрещната от Негово Високопреосвещенство Варненския и Великопреславски митрополит Йоан, който отслужи молебен канон на Пресвета Богородица пред чудотворния ѝ образ. В съслуже-

жи св. Литургия в храма, посветен на тримата велики светители и учители на Църквата. С архиепископа съслужиха ставр. ик. Дончо Александров – епархийски съветник, ставр. ик. Славчо Проданов – архиепископски съветник в гр. Търговище, прот. Георгий Стоименов – архиепископски съветник в гр. Провадия, ик. Красимир Капитанов, председател на храма,

митрополия. Светинята беше посрещната от ставр. ик. Иван Дойчев – архиепископски съветник в гр. Добрич и председател на храма, и духовници от епархията. Сред официалните гости беше и г-н Йордан Йорданов – кмет на гр. Добрич. Божият дом беше изгълнен с християни, които имаха духовната радост да посрещнат чудотворна икона.

Вячеслав и прот. Антоний, които придружаваха иконата.

Чудотворната икона „Одигитрия Байталска“ пристигна в пределите на Варненска епархия с благословието на Негово Високопреосвещенство Балтски и Ананиевски архиепископ Алексий. Светинята се съхранява в манастира „Рождество на Пресвета Богородица“ в село Байтали, Олеска област, Украйна. Манастирът бил опожарен и иконата била изгубена в продължение на 2000 години. Открита е през 2005 г., като скоро след това от иконата започнало да се стича миро. Така, някога забравена, Байталската „Богородица Одигитрия“ става една от най-известните и почитани светини както в Украйна, така и в други православни страни.

Известни са немалко чудеса, които са се случили след молитви към Пресвета Богородица, отправени именно пред нейния Байталски образ. Много са бездетните семейства, които след молитва пред иконата са се сдобили с деца. Много болни са получили изцеление от различни заболявания.

Често ние отправяме просителни молитви към Божията Майка в моменти на трудности и изпитания, но не трябва да забравяме да благодарим на Бога и на Пресвета Богородица за благодатната помощ, която получаваме. Даровете, които са окачени пред тази чудотворна икона, са израз именно на благодарност. Тези дарове говорят за една съвсем малка част от чудесата, които са се случили. Свещеническите кръстове засвидетелстват, че и много духовници са

получили просимото от Божията Майка.

Иконите на Пресвета Богородица се разделят на два основни иконографски типа. Единият от тях е „Одигитрия“ (от гръцки „Пътеводителка“). При него Божията Майка държи Богомладенеца с лявата си ръка, а с дясната Го сочи като „Пътя, Истината и Живота“ (Йоан. 14:6). Иконите на Пресвета Богородица „Одигитрия“ се наричат така, тъй като Божията Майка е наша пътеводителка към спасението.

В миналото множество градове са имали за лу-

ховна закрилница Божията Майка и са разчитали на нейната благодатна помощ.

В дните на земния живот на Пресвета Богородица много хора търсели среща с нея. Всеки християнин смятал за велика радост да получи лично благословение и напътствие от нея, а който нямал тази възможност, се радвал да види поне изписан нейния образ.

Нека по нейните молитви Божията благодат докосне нашите сърца и ни укрепи по пътя на спасението!

Ал. КАРАМИХАЛЕВА

Благословение за Варненска епархия

ние с архиепископа бяха ставр. ик. Димитър Стоев, протосингел на Варненска и Великопреславска света митрополия, ставр. ик. Петко Минчев, ставр. ик. Дончо Александров, множество духовници от града и духовници от Украинската православна църква, придружаващи иконата.

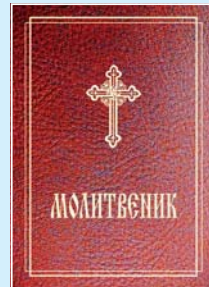
прот. Вячеслав от Украинската православна църква и духовници от епархията. След литургията митрополит Йоан отслужи молебен канон на Пресвета Богородица пред чудотворния ѝ образ и благопожела: „Честит и благословен празник! Божие благословение, молитвите на Божията Майка и на св. Василий Велики, св. Григорий Богослов и св. Йоан Златоуст да бъдат с всички вас!“

На 31 януари чудотворната икона на Божията Майка беше пренесена за поклонение в храм „Св. вмчк Георги“, в град Добрич. С благословието на митрополит Йоан тя бе придружавана от ставр. ик. Димитър Стоев – протосингел на Варненска и Великопреславска света

На 1 февруари (четвъртък) с благословието на Негово Високопреосвещенство Варненския и Великопреславски митрополит Йоан светинята беше пренесена за поклонение в храм „Св. архангел Михаил“, в гр. Велики Преслав, придружена от ставр. ик. Димитър Стоев.

За 2 февруари (Срещние Господне) иконата на Божията Майка „Одигитрия Байталска“ се завърна във варненския катедрален храм „Успение Богородично“. Празничното богослужение извърши митрополит Йоан в съслужение с протосингела ставр. ик. Димитър Стоев, ставр. ик. Дончо Александров – епархийски съветник, и духовници от Украинската православна църква – прот. Николай, прот.

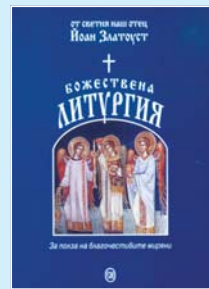
Книги на Синадално издателство

„Молитвеник“
Цена: 6,00 лв.

„Велик покаян канон“
Цена: 5,00 лв.

„Божествена литургия на св. Йоан Златоуст“
Цена: 3,50 лв.

„Семеен молитвеник“
Цена: 4,00 лв.

Ползва се търговска отстъпка от 20% при закупуване на 10 и повече броя от едно издание.

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА „Църковен вестник“ – 2018 г.

- 1 година 30,00 лв.
- 6 месеца 15,00 лв.
- 3 месеца 7,50 лв.
- ед. цена 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Александра Карамихалева

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на Танка Тончева Христова, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!
Банкова сметка на Синадално издателство на БПЦ: УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.